

בשיאות לאחד מעולה ולא יאות לעשרת אלפים סכלים, אני בחר לאמרו לעצמו, ולא ארניש בנגות העם הרב ההוא, וארצה להציל המעולה האחד ההוא ממה שנשקע בו ואורה סבוכתו עד שישיגם וירפא: **הקדמה**, ^ב (ג) **סבות** הסתירה או ההפך הנמצא בכפר מן הספרים או בחבור מן החכורים, אחת משבע סבות. הסבה הראשונה, הוא שיהיה המוכר ממי שקבץ דברי אנשים ולהם דעות מתחלפות וחסר הבעלים ולא ייחס כל מאמר לאומרו, וימצא בחבור ההוא סתירה או הפך, להיות אחת מב' הניירות דעת איש אחד, והניירה האחרת דעת איש אחר. והסבה השנית, היות לבעל הספר ההוא דעת ואחר כן שב סמנו ונכתבו מאמריו הראשון והשני. ^א והסבה השלישית, היות המאמרים

שם טוב

כי נזמן הרב רבים מגשמים ואם כן הפרו תורתך לא האמינו כאלו וספרו תורתו, ולכן היתה כוונת זה הספר ראשונה לסלק זה הדעת המיוצג אשר כל מה שכתב בקורה מחרתקת עתה זה לא לאל להרחיק משמחו ומי שיהשבו שהשם הוא גשם יקרא לויב ושנא כמו שאמרו הרב ז"ל הספר הכבד ואם הרב לא זכר הפרו תורתך אלא עת לעשות לא היה להעלם הענין כי לא יחשבו חושב שהיתה הקורה בעתה עד שכתב הוא, ואמרו וכל מעשיך היוו ללש שמים שהיא ההקדמה השנית וירמו כל שר הדברים שבאו ז"ל הספר ממעשה בראשית ומעשה מרכבה והנבואה, והבן אמרו, סוף דבר אני האיש אשר כשהליקוהו מעוף וגו' ולא ימצא תחבולה לבאר האמת שכתב עליו מעוף אלא כשיאות לאחד מעולה ולא יאות לעשרת אלפים סכלים

אשרי

כבר היתה הקורה האמתית נוקלת בדעות מזהמות בלתי אמתיות כשפטי הסורה בנשמות: פ סבות הסתירה וההפך. ר"ל הבדל יש בין הסתירה וההפך כי הסתירה היא שיתחלפו בכמות ובאיכות, והמשל בזה כל אדם כוונת יאמר אין אדם אחד כותב כי זולת המלוג שיש בין שני המחמרים האלו מחיוב וספירה יש בו חלוק מכמות הטנין, וההפך הוא שיתחלפו בזכות לבד כאחד האדם לבן האדם עבור: צ הסבה השלישית קלפת כששטם וקלפת מהשלים. ר"ל קלפת מהדברים הנחמרים כשפרי הבניאים שנראה בהם שהם סותרים זה"ל אחד מהמחמרים ההם הוא המשל והאחד כשפוטו ואינם סותרים, המשל בזה אמרו בענין סתיה התיים יורד שאל לא יעלה ובמקום אחר אמר יהיו מתוך והם סותרים זה את זה והאחד מהם משל והאחר

ראוי לבחור לאחד מהלוי החעולה ממה שנקשע בו ואורכו מוכונת עד שיקלם וירפא ולא ארניש בנגות בעל הרב, וכבר אמר חכם לאחד מיתת אלף אלפים סכלים בעבור האלת איש מעולה ולא ייחסת איש מעולה בעבור האלת אלף אלפים סכלים כי הסכלים דומים לנשמות כלל הנהויל לשומען לבדלי שכל כל שזין ראוי לחוש לנגות העם הרב אם יאות לאיש מעולה ובעבור זה יחייב לחכם שיגלה האמת באופן שלא יסתור הכוונה האלוהית אף שיגנובו רבים מהסכלים וזוהו סייס זאת הפקיה: אמר הרב הקדמה סבות הסתירה או ההפך וכו'. זאת ההקדמה היא גזולת הערך יא' לא חובר זה הספר אלא שיאמר הרב כמה שכן סבות ההפך והסתירה כהמחם הכי די והיא מועלת מאוד לדעת כל הספרים המחבורים מפיס ומאלו בסתירה כי לדעת הסתירה אשר תמצא בנייאים מחיזה מין היא וואו גר מחיר כל מהך: ודעי כי הסתירה היא נבדלת מההפך כי הסתירה היא שתקובל בנייוב ועלילה בלחומרני כל אדם חי אין אדם אחד חי או אין כל אדם חי, וההפך יקובל מהד בחמרו כל אדם רשע כל אדם צדיק כי הסותרות וההפכיים הי אפשר שיהיו נודקוק יחד עם שאפשר שיהיו נכונות כמו שהתבאר בהגיון: והסתירה הרשונה אשר תמצא בספרים המחבורים היא הסתירה היותר חלושה שתמצא בספרים כי אין הסתירה כפי הנושאים אבל הסתירה כפי הבעלים והוא מיו שקבל דעות מתחלפות וחסר שם הבעלים ותמצא בחבור ההוא סתירה או הפך בלחמרו ראה רבי דבריו של פלוגי בך וחסם לן כותיה וראה רבי דבריו של רבי פלוגי וחסם לן כותיה, והמשל בזה רבי יהודה סובר שדבר שאינו מתקוין אסור מלאכה שאינה לריבה לגופה חייב ור' שמוען פטור שניהם ואם רבי פטור וחסם לן במלאכה שאינה לריבה לגופה שהוא חייב ונדבר שמתקוין שהוא פטור כדני שמוען מכל מקום אין בלן הפך וסתירה כי הם נושאים מתחלפים אבל בנחית היות הסברא אויב מסכמת עם הקלף יאמר שהסברא היא סותרת האחרת: סבת הסתירה השנית היא יותר גדולה וקויל היות לבעל הספר ההוא דעת אחת ואחר כך שב ממנו כחמרים כדל ביה רבא מההוא וראויו שיונב או וזו המתחמרים נכתב אחרון: סבת הסתירה השלישית, היות המחמרים אינם סדר כפי פשטם אבל הלחמד הוא משל והאחר כשפטו כחמרו לא יראני האדם ומי ואמר ותמונתו י"ו יביט כמו שאמר מנשה הרשע משה רבך אמר כי

אברבנאל

הקדמה סבות הסתירה או הפך הנמצא בכפר מהספרים או בחבור מהחכורים, כפי' הנה הסתירה הנמצא בטעוין שפיר טון שתי גזרות סותרות נכמות ואליכות נחמירו כל אדם כ"ז. ואמר הרב בכפר מן הספרים זה חבור מן הספרים, ר"ל כשפרי הכוונה, וכל מה שכתב בקורה בעל שפרי, ור"ל חכורים חמרו ההלמוד חמרו הפילוסופים, ואמר ושאר החכורים שכתבו אחר כן, כי כן יקראם רבי אחרי כן חכורים, על שם שהחכורים אשר החכורים: וחסר הבעלים בו' אין שיאמר סוף כשל, אבל אמר חסר כשפוטו ר"ל שגל היות שם כחומר כל מחמרי ומחמרי, ולא ייחס בו' שאמר ש' אומרים יש אומרים או חכורים אומרים, אבל סתם הדברים כלנו היו מפי אומר אחד: והסבה השלישית, סבת הסתירה הוואת היא כיוון שם החמרים, אחד מהם משל ואחד כשפוטו, והם חללי כמו' כי איש מנחיה (במות ג'ו') ואמר לא איש אל ויבז' (במדרג ר"ל י"ט) שהראשון משל לגבורה, והב' כחמרו שאינו איש כמנון והאלוים החמרים האלו נכונותם מהשנים וזה הסתירה לא יענה (איוב' י"ט) שהוא עשוי והטילו יהיו מתוך (שפיר' כ"ו י"ט) (שפיר' י"ט)

רקשקש

ולא הועיל לבשור: (א) סבות הסתירה וההפך. סתירה נקראת כשישנה מאמר אחד ובמקום אחר יסתור ההוא ולא כולו, וההפך נקרא כשיהיה מאמר מן האחר כך לסיק אחר יתו השבו, משל לחמרה אמרו כל אדם לבן אדם לבן אדם לבן שהוא סותר לזבן טבעת האדם אל סבולו וההפך הוא באמרו כל אדם לבן היות הפכו אין אדם לבן שהוא מוחך לבן מה שהיה במאמר ויש רבך הפכים אחרים כמו התיורו שהוא הילך והרם הפך הקר והוא כמנעא אל נמצא והרוב וההפך האחר הם סבות הסתירה והם חולקים האמת וההפך בכל החמרים הוא מבלתי נמצא אל נמצא או כמנעא אל בלתי נמצא שזה הוא מההפך אל שיאות או כמנעא אל העדר והוא חוק החפניות יותר מהכניות אשר הוא כמנעא אל נמצא שכל אחד מהם יש להם מציאות כאלו תאמר שאיננו טוב שהיא שוללת יותר הפכי לשבו מאשר

לכיווה יריי' חייטנים נקמות מתיים, הנילו דמיון זה, כן יורד שאל

פתיחה

הסמורים הם אינם כולם כפי פשוטם, אבל יהיה קצתם כפשוטם וקצתם משי' יהיה לו תוך, ק או יהיו שתי הנורות יחד הסותרות זו את זו לפי הנראה משלים וכשזוכנו כפי פשוטיהם יהיו כותרות זו את זו, או זו הפך זו. והסכה הרביעית, שיהיה שם כענין תנאי שלא פורש במקומו להכרח, או יהיו שני הנשואים מתחלפים ולא התבאר אחד מהם במקומו ותראה סתירה בכיכר ואין שם סתירה. (ז) והסכה החמישית, צורך הלימוד וההבנה, והוא שיהיה ענין סתום קשה לציורו יצטרך לזכרו או ללקחו הקדמה בביאור ענין קל הציור, ש צריך שיוקדם כלמוד לפני הראשון ההוא להיות ההתחלה לעולם בכל ויצטרך הלימד שיקל כהבנת הענין ההוא הראשון על אי זה דרך שזודמן ובענין גם ולא ידקדק באמתתו, אבל יונח כפי דמיון השוטע עד שיוכן מה שירצה בו עתה להבינו, ואחר כן ידקדק בענין הענין הסתום ההוא ויתבאר אמתתו במקום הנאות לו. והסכה השישית, התעלמות הסתירה הדיווה בלתי מתבארת אלא אחר הקדמות רבות, וכל מה שיצטרך להראותה אל הקדמות יותר היא יותר נעלמת, ויעלם זה מן המחבר ויהשוב ששתי הנורות הראשונות אין סתירה ביניהם, וכשתליק כל נורה מהם ותוצר אליה הקדמה צודקת ויולד מהם מה שיתחייב, וכן יעשה בכל תולדה, תחזיר אליה הקדמה צודקת ויולד מה שיתחייב, יגיע הענין אחר הקשות רבות אל סתירה בין שתי התולדות האחרונות, או הפך. וכמו זה הוא שיעלם מן הכתבים המחקרים. אך כשהיו שתי הקדמות הראשונות נראות הסתירה אלא ששכח הראשונה כשכתב האחרת במקום אחר מן החבור, יאת היא פתוחות גדולה מאד ולא יבנה זה בכלל מי שיכנהו דבריו. והסכה השביעית, צורך הדברים כענינים עמוקים מאוד יצטרך להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

להעלים קצת עניניהם ולגלות קצתם. והעמים יביא הצורך כפי האמירה אחר להמשיך הדברים בה, כפי הנחת הקדמה אחר, וביא הכרה הצורך במקום אחר להמשיך הדברים כפי לפי הקדמה סותרת לראשונה. וצריך שלא ירגישו ההמון כשום פנים במקום הסתירה ביניהם, ושיעשה המחבר תחבולה

